

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 124/2023-36

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou Perhács s. r. o., Jelenec 353, proti postupu Krajského súdu v Bratislave v konaní sp. zn. 1S/152/2022 (pôvodne sp. zn. 5S/171/2015) takto

rozhodol:

1. Postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní sp. zn. 1S/152/2022 (pôvodne sp. zn. 5S/171/2015) **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Krajskému súdu v Bratislave **prikazuje** v konaní sp. zn. 1S/152/2022 **konať** bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadosťučinenie **3 000 eur**, ktoré mu **je** Krajský súd v Bratislave **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Krajský súd v Bratislave **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **530,86 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevychováje**.

Odôvodnenie:

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 22. februára 2023 domáhal vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2, súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práv na prejednanie záležitosti v primeranej lehote a spravodlivé súdne

konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“). Tiež navrhoval prikázať krajskému súdu konať bez zbytočných prietáhov, priznať finančné zadosťučinenie 16 000 eur a náhradu trov konania.

2. Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 124/2023 zo 16. marca 2023 prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie v časti, v ktorej sa sťažovateľ domáhal vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu. V časti namietajúcej porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho správneho súdu odmietol sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ako zjavne neopodstatnenú. V časti namietajúcej porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru namietaným rozsudkom najvyššieho správneho súdu ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene.

II.

3. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol personálnym rozkazom ministra vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „minister vnútra“) č. ■ prepustený zo služobného pomeru príslušníka Policajného zboru dňom 16. februára 2015 z dôvodu vzneseného obvinenia mu uznesením Okresnej prokuratúry Trenčín č. k. 1Pv 731/14/3309 z 15. januára 2015 pre pokračovací zločin podielníctva podľa § 231 ods. 1 písm. a) a ods. 2 písm. a) Trestného zákona na skutkovom základe, že po skončení služby si mal sťažovateľ údajne privyrábať bezdokladovým nakupovaním tovaru (tyčové cíny s obsahom olova a striebra a tyčové cíny s obsahom striebra), u ktorého bolo zjavné, že nemôže byť legálne zadovážený (údajne nešlo o odpad, ale o nové, nepoužité cínové tyče zabalené v pôvodných baleniach s označením príslušnej spoločnosti) a jeho následným odpredajom za vyššiu cenu, a to pod menami osôb, ktoré sa tohto odpredaja nezúčastnili a ani o ňom nevedeli. Poškodenej obchodnej spoločnosti mala vzniknúť škoda cca 50 000 eur.

4. Rozhodnutím ministra vnútra č. k. KM-OLVS-25/2015/OPK z 13. mája 2015 bol rozklad sťažovateľa proti personálnemu rozkazu o prepustení zamietnutý a personálny rozkaz o prepustení potvrdený. Sťažovateľ 14. júla 2015 podal proti rozhodnutiu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaný“) na krajskom súde správnu žalobu o preskúmanie postupu a zákonnosti rozhodnutia ministra vnútra.

5. V čase prerokovania správnej žaloby bol sťažovateľ rozsudkom Okresného súdu Trenčín č. k. 4T/4/2016 zo 16. januára 2018 oslobodený spod obžaloby podľa § 285 písm. a) Trestného poriadku. Krajský súd v Trenčíne uznesením č. k. 2To/23/2018 z 5. júna 2018 odvolanie prokurátora zamietol ako nedôvodné (§ 319 Trestného poriadku).

6. Krajský súd rozsudkom č. k. 5S/171/2015 z 5. júna 2018 rozhodnutie žalovaného zrušil a vec vrátil prvostupňovému orgánu verejnej správy na ďalšie konanie. Krajský súd dospel k záveru, že v preskúmvanej veci bol nedostatočne zistený skutkový stav pre posúdenie právnej otázky, či skutočne v danom prípade došlo ku konaniu, ktoré napĺňa pojmové znaky skutkovej podstaty ustanovenej v § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej

republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov, ktoré boli dôvodom prepustenia sťažovateľa zo služobného pomeru ako príslušníka Policajného zboru. Proti rozsudku krajského súdu podal žalovaný 25. júla 2018 kasačnú sťažnosť. Medzitým bol sťažovateľ personálnym rozkazom riaditeľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Malackách z 21. augusta 2018 ustanovený do funkcie referenta v rezorte vnútra.

7. Najvyšší správny súd rozsudkom č. k. 4Stk/10/2022 z 24. mája 2022 rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Sťažovateľovi bolo listom č. k. ORPZ-MA-VO-221-005/2022 z 10. augusta 2022 oznámené, že už nie je príslušníkom Policajného zboru.

8. Sťažovateľ namieta nesústreďenú a neefektívnu činnosť krajského súdu, ktorý aj napriek tomu, že pozná skutkový a právny stav veci, je v konaní nečinný. Tiež poukazuje na význam sporu, keďže má vážne chorú manželku (onkologickú pacientku) a jeho dcéra je osamelou matkou, ktorej intenzívne pomáha aj so starostlivosťou o vnuka. Podľa jeho názoru je strata zamestnania veľmi vážnym zásahom do jeho života, ako aj života jeho rodiny.

III.

9. Podľa § 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde ústavný súd doručil ústavnú sťažnosť krajskému súdu na vyjadrenie. Krajský súd vo vyjadrení uviedol, že sťažovateľ nesúhlasí s rozhodnutím vo veci bez nariadenia pojednávania a požiadal súd o pripojenie originálu celého trestného spisu (sp. zn. 4T/4/2016). Po zrušení rozsudku krajského súdu najvyšším správnym súdom bol spis 29. júna 2022 zapísaný do senátu 1S (v inom senátnom zložení). Ďalej uviedol, že rozhoduje o veciach skôr došlých, a preto nebolo možné nariadiť termín pojednávania skôr ako na 18. máj 2023.

IV.

10. Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote. V obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07, III. ÚS 233/2022), čo umožňuje preskúmať ich namietané porušenie spoločne.

11. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04). Porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov sa skúma s ohľadom na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02). Okrem toho sa prihliada aj na význam sporu pre účastníkov [II. ÚS 32/02, obdobne rozsudok ESLP zo 16. 12. 2003 vo veci Záborský a Šmáriková proti Slovenskej republike, sťažnosť č. 58172/00]. Podľa § 5 ods. 7 Správneho súdneho poriadku: „*Správny súd sám určuje poradie jednotlivých procesných úkonov tak, aby konanie pred ním bolo rýchle a hospodárne.*“ Subsidiárne čl. 17 Civilného sporového poriadku: „*Základnou povinnosťou súdu a sudcu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.*“

12. Predmetom konania je správna žaloba o preskúmanie postupu a zákonnosti rozhodnutia žalovaného. Predmet sporu nevykazuje znaky zložitosti a patrí medzi štandardnú agendu všeobecných súdov. Ústavný súd podotýka, že krajský súd ma vec posúdiť v zmysle právneho názoru najvyššieho správneho súdu (§ 469 Správneho súdneho poriadku). Sťažovateľovi možno vytknúť, že sa v priebehu konania nepokúsil upozorniť na zbytočné prietahy sťažnosťou pre nečinnosť podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Uvedené ústavný súd zohľadnil pri priznaní finančného zadosťučinenia. Ústavný súd neprehliadol okolnosti, za akých sťažovateľ na jednej strane nesúhlasí s rozhodnutím bez pojednávania (písomné podanie z 5. septembra 2022), na čo má sťažovateľ podľa § 107 ods. 1 písm. a) Správneho súdneho poriadku právo a na strane druhej v ústavnej sťažnosti (str. 6) vzápätí argumentuje, že v konaní nie je potrebné vykonať jeho výsluch ani výsluch žalovaného a ani vykonať žiadne dokazovanie výsluchom svedkov alebo zabezpečiť prítomnosť iných osôb na pojednávaní. Sťažovateľ preukázal, že výsledok súdneho konania je z hľadiska významu pre neho umocnený listom z 10. augusta 2022, ktorým mu bolo oznámené, že nie je príslušníkom Policajného zboru.

13. Ústavný súd vychádzal zo svojej ustálenej rozhodovacej praxe, podľa ktorej zbytočné prietahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty účastníkov konania (III. ÚS 635/2022, III. ÚS 660/2022).

14. Ústavný súd hodnotil dĺžku namietaného konania od podania správnej žaloby 14. júla 2015 v trvaní takmer 8 rokov. Krajský súd rozsudkom č. k. 5S/171/2015 z 5. júna 2018 rozhodnutie žalovaného zrušil a vec vrátil prvostupňovému orgánu verejnej správy na ďalšie konanie. Žalovaný podal proti rozsudku krajského súdu kasačnú sťažnosť 25. júla 2018. Najvyšší správny súd rozsudkom č. k. 4Stk/10/2022 z 24. mája 2022 rozsudok krajského súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Rozsudok najvyššieho správneho súdu spolu so spisom bol 29. júna 2022 doručený krajskému súdu. K 29. júnu 2022 došlo k zmene senátu, a preto bola vec náhodným výberom zapísaná do senátu 1S. Z dôvodu písomného podania sťažovateľa z 5. septembra 2022, z ktorého vyplýva, že nesúhlasí s rozhodnutím vo veci bez nariadenia pojednávania, bol krajským súdom nariadený termín pojednávania na 18. máj 2023.

15. Krajský súd ospravedlňoval dĺžku konania zaťaženosťou súdneho oddelenia a zmenou členov v senáte. Ústavný súd rozumie, že nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či zákonného sudcu (III. ÚS 391/2020, III. ÚS 704/2022). Systémové zlyhania pri správe súdnictva bez ohľadu na to, ktorý zo štátnych orgánov za ne zodpovedá, nemôžu byť dôvodom neuznania základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a nezjavujú Slovenskú republiku zodpovednosti za prietahy (II. ÚS 481/2017). Zmyslom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov nie je pomenovanie príčin prietahov v konaní alebo vyvodenie zodpovednosti vo vzťahu k stranám, ich advokátom, sudcom, súdnej administratíve, predsedom súdov či k rezortnému ministerstvu.

16. Vzhľadom na uvedené okolnosti veci ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Aj napriek tomu, že v konaní je nariadený termín pojednávania na 18. máj 2023, ústavný súd

doplnil ochranu aj o uloženie príkazu krajskému súdu konať bez zbytočných prietáhov [čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde], keďže vec nie je uzavretá.

V.

17. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadostučinenie.

18. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti žiadal o priznanie finančného zadostučinenia 16 000 eur. Cieľom primeraného finančného zadostučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu namietaného porušenia (IV. ÚS 210/04). Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadostučinení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti. Zohľadňujúc konkrétne okolnosti posudzovanej veci, predmet posudzovaného konania, povahu a význam dotknutých práv, dĺžku konania na kasačnom súde (štyri roky), zrušenie rozsudku pre odlišný právny názor, ako aj vlastnú judikatúru týkajúcu sa výšky priznávaného finančného zadostučinenia (III. ÚS 336/2021, III. ÚS 590/2022, III. ÚS 108/2023), ústavný súd považoval za spravodlivé priznať sťažovateľovi 3 000 eur [§ 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde].

VI.

19. Ústavný súd priznal sťažovateľovi nárok na náhradu trov konania podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde v celkovej sume 530,86 eur. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [§ 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c), § 18 ods. 3 vyhlášky]. Základná sadzba odmeny za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2023 je 208,67 eur a hodnota režijného paušálu je 12,52 eur. Sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2023 (prevzatie, príprava zastúpenia a podanie sťažnosti) vrátane 20 % DPH.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. apríla 2023

Robert Šorl
predseda senátu